

selvityksiä vastaavien yksityisten laitosten käyttömaksuista sekä laadittuaan laskelman syväjäädyyttämön menoista ja tuloista. Koska maksuihin varsinkin alkuaikoina ilmeisesti jouduttaisiin tekemään hyvinkin nopeasti muutoksia, ehdotti lautakunta, että maksujen vahvistaminen siirrettäisiin valtuustolta kaupunginhallitukselle, jotta asian käsittely tulisi joustavaksi ja nopeaksi. Edelleen ehdotti lautakunta, että se saisi soveltaa harkintansa mukaan vientilihan säilytykseen nähden alempia säilytysmaksuja, koska oli tärkeätä, että säilytysmaksut saataisiin kohtuullisesti vastaamaan vientitilanteen vaatimuksia, jotta vientisikojen teurastus saataisiin ohjautumaan tapahtuvaksi Helsingin kaupungin teurastamossa. Valtuusto päättikin¹⁾ hyväksyä teurastamon syväjäädyyttämöä varten ehdotetut käyttömaksut sekä erinäisiä lisämääräyksiä mm. säilytettävän lihan määrästä, vastaanottoajoista ja myönnettävistä alennuksista. Lisäksi myönnettiin kaupunginhallitukselle oikeus maasta vientiä varten tarkoitettuun, syväjäädyyttämössä säilytettävään tavaraan nähden soveltaa harkintansa mukaan vahvistetusta taksasta poikkeavia maksuja. Samalla valtuusto oikeutti kaupunginhallituksen huhtikuun 1 p:ään 1955 saakka tekemään vahvistettuihin maksuihin mahdollisesti tarpeellisiksi osoittautuvia muutoksia.

Syväjäädyyttämössä suoritettavat työt. Myöskin päätti²⁾ valtuusto myöntää 4 milj. mk:n suuruisen määrärahan em. käyttövaroistaan yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi kalansäilytyskoppien ja konttorikoppien rakentamista varten syväjäädyyttämöön.

Sikateurastamon teknillisten laitteiden hankkiminen. Yleisten töiden lautakunta oli ilmoittanut, että sikateurastamo varten myönnetty määräraha todennäköisesti tulisivat riittämään kustannusarvion mukaisten rakennustöiden loppuunsaattamiseen. Teurastamo oli kuitenkin ilmoittanut, ettei ollut käytettävissä määrärahaa, jolla sikateurastamon kuljetusradat, kaltauskoneeseen kuuluva käyttömoottori, veren kokoamisallas, vetokaappi kaasu-, sähkö-, vesi- ja viemärijohtoineen ym. teknilliset laitteet asennuksineen voitaisiin maksaa. Mainittuja teknillisiä laitteita varten tarvittaisiin 4.83 milj. mk:n suuruinen määräraha, minkä valtuusto sitten myönsikin³⁾ tuloa tuottavien pääomamenojen päaluokan käyttövaroistaan.

Puhdistuslaitoksen pääpiirustusten hyväksyminen. Arkkitehti B. Liljequist oli laatinut tarkistetut pääpiirustukset teurastamon uutta puhdistuslaitosta ja lantala varten. Rakennuksen, jonka tilavuus oli 1 650 m³, käyttö oli suunniteltu seuraavanlaiseksi: tilat viemärivereden puhdistuslaitteita varten, lannan lastaushuone, lannan varasäilytys- ja -lastaus tiloja, luuvarasto, suolien säilytystila, kuorma-autovajojen pesutiloineen, henkilöautovajojen ja välinevarasto. Valtuusto päätti⁴⁾ hyväksyä ko. 22. 5. tarkistetut, lopulliset pääpiirustukset.

14. Teollisuuslaitoksia koskevat asiat

Vesilaitos

Ilmalan vesitornin rakentamista koskeva suunnitelma. Vesilaitos oli laatinut luonnospii- rustukset vesitornia varten, joiden pohjalla yleisten töiden lautakunta oli laadittanut alustavan suunnitelman ko. vesilinnan kustannuksista. Rakennustoimisto T. R. Vähäkallio, joka oli saanut tehtävän suorittaakseen, oli yhteisten neuvottelujen perusteella päättänyt suunnitelmaan, jonka mukaisesti vesitorni rakennettaisiin suorakaiteen muotoiseksi ja sen kantava pilaristo 5.35 m:n akseliväliä käyttäen. Varsinaisen vesisäiliön tilavuus tulisi olemaan 20 000 m³ ja samalla saataisiin n. 8 100 m² muuta tilaa joko vuokrattavaksi tai kaupungin omiin tarkoituksiin käytettäväksi varastotilana, autotalleina tms. Kustannukset mainituista töistä rakenteineen nousivat rakennusviraston laskelmien mukaan 280 milj. mk:aan, mistä summasta n. 50 milj. mk käsitti vesilaitoksen arvioimia vesijohtoteknillisiä kustannuksia. Teollisuuslaitosten lautakunnan ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti⁵⁾ hyväksyä yleisten töiden lautakunnan laadittaman Ilmalan vesitornin rakentamista koskevan suunnitelman ja oikeutti kaupunginhallituksen tekemään suunnitelmaan myöhemmin mahdollisesti tarpeellisiksi osoittautuvat pienehköt muutokset.

¹⁾ Kvsto 10. 3. 216 §, kunn. as. kok. n:o 24. — ²⁾ Kvsto 31. 3. 279 §. — ³⁾ S:n 19. 5. 409 §. — ⁴⁾ S:n 16. 6. 534 §. — ⁵⁾ S:n 20. 10. 837 §.

Uusien vesijohtojen rakentaminen. Vesilaitoksen johtoverkon laajentaminen tapahtui talousarvioon merkityn yhteismäärärahan puitteissa, mihin tarkoitukseen kertomusvuonna oli varattu 75 milj. mk. Mainittu määräraha oli useiden vuosien aikana supistettu huomattavasti pienemmäksi kuin mitä yksityisten työkohteiden arvioidut kustannukset olisivat edellyttäneet. Niinpä kertomusvuoden talousarviossa lueteltujen työkohteiden yhteiskustannukset olisivat nousseet n. 142.6 milj. mk:aan. Mainituista seikoista johtui, ettei vesilaitos saanut ko. töitä suoritetuksi aikaisemmin esittämiensä kustannusarvioiden puitteissa. Toisaalta ei suoritettavia töitä voitu keskeyttääkään, koska tämä vaikeuttaisi rakennusviraston toimesta vastaavissa paikoissa suoritettavia viemäri- ja katutöitä sekä tuottaisi vaikeuksia vesilaitoksen oman asentajatyövoiman sijoittamisessa. Näin ollen lautakunta anoi lisämäärärahaa, mihin valtuusto myöntyi¹⁾ oikeuttaen vesilaitoksen käyttämään 30 milj. mk tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan määrärahasta Uusia vesijohtoja.

K a a s u l a i t o s

Virat ja viranhaltijat. Kaupunginhallitus oli päättänyt²⁾ 5. 11. 1953, että kaasulaitoksen toimitusjohtajan virka, joka oli avoinna, saatiin julistaa haettavaksi hakijain omin palkka-vaatimuksin. Määrääjän kuluessa virkaa haki 19 henkilöä, joista teollisuuslaitosten lautakunta asetti ensimmäiselle ehdokassijalle diplomi-insinööri O. J. K. Kompan, toiselle diplomi-insinööri, kauppatieteen maisteri A. J. Pöntyksen ja kolmannelle sijalle diplomi-insinööri L. Andersinin. Kaupunginhallitus asetti ensimmäiselle ehdokassijalle diplomi-insinööri Andersinin. Valtuusto valitsi virkaan Pöntyksen oikeuttaen kaupunginhallituksen tavanimukaisesti vahvistamaan vaalin nimityksellä.

Teollisuuslaitosten lautakunta oli ilmoittanut, että kaasurahakkeet nyttemmin jaettiin autoilla myyntikohteisiin. Kun kaasulaitoksen rahakkeiden jakajan virka oli tullut avoimeksi, esitti lautakunta sen mainitusta syystä lakkautettavaksi. Valtuusto päättikin³⁾ lakkauttaa ko., 22. palkkaluokkaan kuuluvan rahakkeiden jakajan viran 1. 1. 1955 lukien.

Koneiden ja laitteiden hankinnat. Kaasulaitoksen kertomusvuoden konehankintoihin oli talousarviossa varattu vain 30 milj. mk. Koska kuitenkin edellisinä vuosina oli tilattu koneita ja laitteita niin paljon, että nyt maksettavaksi erääntyneet summat kohosivat yhteensä 113.25 milj. mk:aan, anoi teollisuuslaitosten lautakunta ylitysoikeutta ko. tilille 83 milj. mk. Mainitut menoerät perustuivat nimittäin lautakunnan päätösten perusteella tehtyihin hankintasopimuksiin, joten ko. maksut oli luonnollisesti myöskin määrääjään suoritettava. Valtuusto oikeutti⁴⁾ lautakunnan ylittämään mainitulla Koneet ja laitteet tilillä olevaa määrärahaa 83 milj. mk.

Kaasulaitoksen laajennusta varten oli talousarvion ao. tilille kertomusvuonna varattu 30 milj. mk, minkä oli arvioitu riittävän kahden keskeneräisen työn maksamiseen, nim. Sulzer-kuivasammutuslaitteen asentamiseen sekä rikinpuhdistuslaitteen osahinnan maksamiseen ja asentamiskustannuksiin. Nämä olivat kuitenkin nousseet huomattavasti yli laitoksen aikanaan arvioimien määrien. Näin ollen valtuusto oikeutti⁵⁾ kaasulaitoksen ylittämään ko. tilille merkittyä määrärahaa 8 milj. mk.

Kaasumittarin vuokran korottaminen. Teollisuuslaitosten lautakunta oli huomauttanut, että kaasumittarin vuokra, joka v. 1947 vahvistettiin 90 mk:ksi vuodelta, ei enää rahanarvon muuttumisen johdosta vastannut vallitsevaa hintatasoa, minkä vuoksi se olisi korotettava nelinkertaiseksi entisestä määrästään. Valtuusto päättikin⁶⁾ vahvistaa kaasunkuluttajan käytettäväksi luovutetun kaasumittarin vuokran 30 mk:ksi kuukaudelta kertomusvuoden viimeisestä mittarinlukemasta alkaen.

S ä h k ö l a i t o s

Virat. Teollisuuslaitosten lautakunta oli esittänyt, että sähkölaitoksen tehtävät olivat laajentuneet vuosi vuodelta asettaen sille suuret vaatimukset sähkön hankkimiseen ja jakamiseen nähden kuluttajakunnan tarpeiden ja etujen mukaisesti, jonka vuoksi laitoksen tulisi suunnitella toimintaansa kyllin pitkällä tähtäimellä ja taloudellisesti par-

¹⁾ Kvsto 15. 9. 754 §. — ²⁾ S:n 10. 2. 108 §, 24. 2. 162 §. — ³⁾ S:n 15. 12. 1 023 §. — ⁴⁾ S:n 31. 3. 281 §. — ⁵⁾ S:n 1. 9. 709 §. — ⁶⁾ S:n 29. 9. 786 §.

haalla tavalla tapahtuvaksi. Työvoimaa oli tosin ajoittain lisätty, mutta vain osaratkaisumenettelyä käyttäen, mistä syystä nyt oli laadittu laajahko suunnitelma laitoksen organisaation muuttamiseksi. Tämän mukaisesti olisi laitokseen perustettava seuraavat virat: 1) insinöörin virka, jonka haltija tulisi toimimaan uuden uudisrakennusosaston päällikkönä tehtävänään huolehtia siitä, että sähkölaitoksen voimankehitys ja siirtojärjestelmä pysyy laadultaan ja laajuudeltaan ajan tasalla, sekä toimia tämän edellyttämän tutkimus-, suunnittelu- ja rakennustoiminnan johtajana; 2) insinöörin virka, minkä haltija tulisi toimimaan uudisrakennusosaston työpäällikkönä tehtävänään toteuttaa uudisrakennussuunnitelmat sekä huolehtia tähän tarvittavan työvoiman keskitetystä ja suunnitelmallisesta käytöstä sekä 3) insinöörin virka, jonka haltija tulisi toimimaan hankintainsinöörinä tehtävänään vastata tarvittavan materiaalin toimittamisesta hankkijoilta työpaikoille asti, ts. johtaa ostoja, varastoja, työpajoja ja kuljetuksia. Valtuusto päätti¹⁾, että sähkölaitokseen perustetaan 1. 8. lukien yksi 47. palkkaluokan, yksi 46. palkkaluokan ja yksi 44. palkkaluokkaan kuuluva uusi insinöörin virka kaikki III kielitaitoluokkaan kuuluvina.

Sähkölaitoksen 28. palkkaluokkaan kuuluva kokeiluteknikon virka oli tullut avoimeksi 1. 10. eikä tätä virkaa enää pidetty tarpeellisena laitoksen uudelleen organisoiminnin vuoksi. Näin ollen valtuusto päätti²⁾ lakkauttaa ko. kokeiluteknikon viran 1. 12. 1954 lukien.

Sähkölaitoksen johtoverkkojen ja jakelulaitteiden uudisrakennustöihin oli teollisuuslaitosten lautakunta ehdottanut 70.8 milj. mk suuremman määrärahan kuin mitä talousarvioon merkittiin. Tämän vuoksi sähkölaitoksen olisi sanottava irti n. 50 asentajaa, jotta se voisi tulla toimeen 287.6 milj. mk:aan vähennetyillä määrärahoilla. Välttääkseen näin suuren koulutetun asentajamäärän irtisanomista lautakunta oli laatinut kustannusarvion sähköverkostossa varsin tärkeistä uudistuksista, joiden suorittaminen takaisi työllisyyden v:n 1954 ajaksi ko. asentajille. Kaikki mainitut uudistyöt olivat sellaisia, jotka eivät olleet tiedossa vielä v:n 1954 talousarviota laadittaessa, mutta jotka lisääntyvän rakennustoiminnan ja siitä aiheutuvan kasvavan sähkökuormituksen johdosta olisi suoritettava vielä kertomusvuoden aikana. Useiden esikaupunkialueiden asutus kasvoi niin nopeassa tahdissa, että sähköverkostoa olisi välittömästi laajennettava, jotta uudisrakennukset eivät jäisi ilman virtaa. Samanaikaisesti olisi säästäväisyysyistä suoritettava eräitä katuvalokaapelitöitä. Teollisuuslaitosten lautakunnan ehdotuksen mukaisesti valtuusto oikeutti³⁾ lautakunnan ylittämään kertomusvuoden talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan Sähkölaitos-lukuun kuuluvaa siirtomäärärahaa Johtoverkko ja jakelulaitteet 56.1 milj. mk sekä saman luvun määrärahaa Katuvalaistus 5.5 milj. mk.

Sähkölaitoksen tarkoituksena oli ollut, että Vallilan sähköasemaa varten Sveitsistä tilatut tasasuuntaajat varastoitaisiin tullaamattomina kaupungin yleiseen talletusvarastoon. Tehdas oli kuitenkin ilmoittanut, että ko. laitteet kaipaavat varastoitunakin jatkuvaa huoltoa, mihin ei ollut mahdollisuuksia muuten kuin varastoimalla tasasuuntaajat sähkölaitoksen asemille. Näin ollen tarvittiin tulli- liikevaihtovero ym. maksuihin n. 15 milj. mk, jota ei ollut otettu vielä kertomusvuoden talousarviossa huomioon. Valtuusto oikeutti⁴⁾ sähkölaitoksen ylittämään kertomusvuoden talousarvion tilillä Voimalaitokset ja sähköasemat olevaa siirtomäärärahaa mainitulla summalla.

Sähkön myyntitariffin korottaminen. Teollisuuslaitosten lautakunta oli huomauttanut, että v:n 1954 talousarvioehdotusta lautakunnassa käsiteltäessä laitos ilmoitti, että sähkönhankinnasta aiheutuvat menot saattaisivat olla n. 104 milj. mk pienemmät kuin mitä sähkölaitos oli lautakunnalle esittänyt. Tämä perustui siihen olettamukseen, että vapaan sähkön hinta olisi sähkölaitoksen arvioimaa hintaa, 2: 60 mk/kWh, huomattavasti alempi. Sittemmin sähkölaitos ilmoittikin maksavansa sähkönhankkijoille vapaasta sähköstä 1: 50 mk/kWh. Vapaata sähköä ei kuitenkaan ollut riittävästi saatavissa. Vesistöjen vesitilanteen huomioon ottaen oli lisäksi ilmeistä, että kertomusvuonna oli sähköä kehitettävä höyryllä arvioitua enemmän. Imatran Voimaosakeyhtiö oli ilmoittanut korottavansa sähkön hintaa 1. 5. 1954 n. 7 %. Vuoden kokonaisvajausta tuli näin ollen arvion mukaan olemaan n. 169.2 milj. mk. Tämän johdosta teollisuuslaitosten lautakunta oli katsonut tarpeelliseksi esittää sähkönhintojen korottamista. Valtuusto päättikin⁵⁾ hyväksyä ehdo-

¹⁾ Kvsto 19. 5. 400 §. — ²⁾ S:n 17. 11. 924 §. — ³⁾ S:n 24. 2. 181 §. — ⁴⁾ S:n 16. 6. 570 §. — ⁵⁾ S:n 25. 8. 633 §.

tetut, uudet sähkölaitoksen yleiset myyntitariffit siten muutettuna, että sekatariffin hinnaksi vahvistettiin 13 mk/kWh ehdotetun 14 mk:n asemesta. Samalla päätettiin, että kotitaloustariffin nimi muutetaan yleistariffiksi; että yleistariffia sovelletaan muuhunkin pienkulutukseen kuin kotitalouskulutukseen, mutta vain sikäli kuin se laskutusteknillisistä syistä on mahdollista ja että uusia tariffeja sovelletaan siihen kulutukseen, jonka laskutus tapahtuu 26. 8. 1954 ja sen jälkeen, ei kuitenkaan ennen 1. 5. 1954 tapahtuneeseen kulutukseen.

Sosiaaliministeriö vahvisti ¹⁾ ko. yleiset sähkönmyyntitariffit 2. 10.1

Sähkönsiirtojännitteen korottaminen. Teollisuuslaitosten lautakunta oli esittänyt, että sähkölaitoksen kuormituksen jatkuvan kasvun johdosta kantakaupungin 5 kV verkko oli jo monin paikoin ylikuormitettu. Sama ilmiö esiintyi kautta maailman ja monissa kaupungeissa oli ryhdytty korottamaan 5 tai 6 kV jännitettä 10 kV:iin. Tässä mielessä sähkölaitos oli suorittanut tarkan ja laajan tutkimuksen mainitunlaisesta jännitteen korotuksesta. Tärkein etu, joka täten saavutettaisiin, oli kaapeliverkon tehonsiirtokyvyn kasvu yksinkertaiseksi jännitehäviöiden samalla alentuessa puoleen. Vielä oli huomattava, että 5 kV ei ollut standardijännite ja että se tulisi vähitellen häviämään kaikkialta, joten kojeiden hankinnasta 5 kV jännitteellä tulisi aiheutumaan lisäkustannuksia, kun ne olisi rakennettava erikoistilauksesta. Valtuusto päättikin ²⁾, että kaupungin alueella tähän asti käytännössä ollut 5 kV sähkönsiirtojännite korotetaan 10 kV jännitteeksi siinä järjestyksessä kuin teknilliset seikat määräävät ja taloudelliset mahdollisuudet sallivat. Samalla valtuusto kehotti teollisuuslaitosten lautakuntaa aikanaan tekemään eri esityksen jännitteen korotuksesta aiheutuvien kustannusten jakamiseksi suurjännitekuluttajien ja kaupungin kesken.

Imatran Voima Oy:n ja kaupungin välinen sähkönhankintasopimus. Entinen sopimus, jonka valtuusto oli hyväksynyt 11. 11. 1953, päättyisi 31. 12. 1954. Tämän vuoksi teollisuuslaitosten lautakunta oli neuvotellut mainitun yhtiön kanssa sopimuksen uusimisesta ja näiden neuvottelujen tuloksena oli jo laadittu sopimusehdotus, missä tärkeimmät muutokset entiseen sopimukseen verraten olivat seuraavat: 1) Hintakerroin ei enää perustu ennen sotia vallinneisiin olosuhteisiin, vaan v:een 1951. Kun voimalaitosten rakennuskustannukset ovat vakiintuneet yleisiä rakennuskustannuksia vastaaviksi, ei erikoiskerointa (1. 4) enää esiinny. 2) Sähkön hinnassa on otettu huomioon se 7 %:n korotus, jonka sähkölaitos on maksanut yhtiölle jo 1. 5. 1954 alkaen. 3) Tilaustehon määrä nousee 25 000 kilowattista 30 000 kilowattiin. Lisäksi voi sähkölaitos saada tilaustehon määrän korotetuksi 1. 9. 1955 alkaen enintään 40 000 kilowattiin, mikäli yhtiöllä on siihen mahdollisuuksia. 4) Kun sopimus on tähän saakka ollut voimassa vain yhden vuoden kerrallaan, tulee uusi sopimus jatkumaan kaksi vuotta kerrallaan. Valtuusto päätti ³⁾ hyväksyä kaupungin ja Imatran Voima Oy:n välisen sähkönhankintasopimuksen teollisuuslaitosten lautakunnan ehdottaman luonnoksen mukaisesti.

Oy. Malmin Sähkölaitoksen kanssa solmittu sopimus. Mainittu yhtiö oli anonut kaupungilta lupaa saada osittain uusia ja osittain vahvistaa omistamiaan korkeajännitejohtoja Pitäjänmäellä. Näiden toimenpiteiden tarkoituksena oli varmistaa sähkövirran syöttö Valtion Sähköpajan Mäkkylässä sijaitsevalle tuotantolaitokselle ja Oy. Strömberg Ab:n Pitäjänmäellä sijaitseville tuotantolaitoksille. Teollisuuslaitosten lautakunta katsoi, että anomuksessa tarkoitettulla johdolla tulisi ilmeisesti olemaan varsin tärkeä merkitys yhtiön sähkönjakelulle Pitäjänmäen alueella, joten anomukseen voitiin suhtautua periaatteessa myönteisesti, mutta kaupungin tulisi kuitenkin turvata myöskin omat etunsa toimiluvan myöntämisen yhteydessä.

Valtuusto päätti ⁴⁾, että kaupungin ja Oy. Malmin Sähkölaitoksen kesken tehdään seuraava sopimus:

1 §.

Kaupunki myöntää Oy. Malmin Sähkölaitokselle sähkölaitoksista 11. 5. 1928 annetun lain 2 §:n 3 momentin edellyttämän oikeuden rakentaa suurjänniteajohtoon kaupungin länsirajalta Mäkkylän kohdalta Oy. Strömberg Ab:n muuntoasemalle Pitäjänmäellä. Suurjännitejohto käsittää 20 kV jännitteelle rakennettavan johdon koko po. välille sekä lisäksi

¹⁾ Kvsto 20. 10. 804 §, Kunn. as. kok. n:o 86. — ²⁾ Kvsto 19. 5. 408 §. — ³⁾ S:n 1. 12. 991 §. — ⁴⁾ S:n 5. 5. 363 §.

edellisen kanssa samoille pylväille sijoitettavan 5 kV johdon Pitäjänmäen rautatiealikäytävän ja Oy. Strömberg Ab:n muuntoaseman väliselle johto-osalle. Johto on sijoitettava sopimuksen liitteessä n:o 1 esitetyn kartan ja rakennettava liitteessä n:o 2 esitetyn rakennussuunnitelman sekä voimassaolevien varmuusmääräysten mukaisesti.

2 §.

Kaupunki vuokraa omistamastaan Lassas-nimisestä tilasta RN:o 1⁶⁶ Talin kylässä johtoa varten johto-osalla F-G tarvittavan johtokaistan, jonka vapaa leveys on 8 m, toistaiseksi kolmen kuukauden irtisanomisajalla.

3 §.

Oy. Malmin Sähkölaitos suorittaa vuotuisena vuokrana 2 §:ssä tarkoitetusta johtokaistasta 3 000 mk, joka on suoritettava kunkin kesäkuun 30 p:nä.

4 §.

Jos johtokaista tulee puiden kasvamisen vuoksi liian ahtaaksi ja Oy. Malmin Sähkölaitos pyytää sen avaamista alkuperäiseen leveyteensä, suorittaa kaupunki tämän avaamisen Oy. Malmin Sähkölaitoksen laskuun ja vastuulla.

Mikäli tässä sopimuksessa tarkoitettu johto vahingoittuu kaupungin metsänhoitotoimenpiteistä, kuten esim. puiden kaatamisesta, ei Oy. Malmin Sähkölaitos ole oikeutettu vaatimaan siitä korvausta kaupungilta eikä niiltä henkilöiltä, jotka kaupungin toimeksiannosta mainittuja hoitotoimenpiteitä suorittavat.

5 §.

Oy. Malmin Sähkölaitos myöntää kaupungille oikeuden tarpeen niin vaatiessa kolmen kuukauden määräajan kuluessa lunastaa johdon omistukseensa sen teknillistä arvoa puheena olevana ajankohtana vastaavasta hinnasta. Lunastusoikeus koskee johtoa sopimuksen 1 §:ssä tarkoitettussa laajuudessa, mutta voidaan lunastus myös rajoittaa koskemaan vain määrättyä johto-osaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa on Oy. Malmin Sähkölaitoksen kaupungin niin vaatiessa vietävä pois lunastuksen ulkopuolelle jäävät johto-osat edellä mainitun määräajan kuluessa.

Johdon tahi sen osan teknillinen arvo lunastushetkellä määrätään kaupungin sähkölaitoksen samanikäisten vastaavanlaisten johtojen keskimääräisten hankinta-arvojen perusteella ottaen huomioon kaupungin sähkölaitokselle vahvistetun poistosuunnitelman mukaiset vuotuiset arvovähennykset.

6 §.

Tästä sopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan lopullisesti soveltamalla lakia välimiesmenettelystä. Tällaista menettelyä on asianomaisen sopimuspuolen kirjallisesti pyydyttävä ja on kummankin sopimuspuolen 10 p:n kuluessa valittava yksi välimies, joiden on yhteisesti valittava puheenjohtaja. Mikäli välimiehet eivät 10 p:n kuluessa pääse yksimielisyyteen puheenjohtajan vaalista, määrää puheenjohtajan Keskuskauppakamari Helsingissä.

7 §.

Tämä sopimus astuu voimaan heti, kun se on molempien sopimuspuolten toimesta allekirjoitettu.

Valaistuksen parantaminen eräissä puistoissa. Poliisilaitoksen toimesta 3. 2. Tähtitorninmäellä suoritettujen tarkastusten tuloksena todettiin, että suurin osa ko. alueesta oli aivan pimeänä, koska lamput puuttuivat kokonaan 18 lyhtypylvästä. Riittävän valaistuksen järjestämistä puistoalueelle, joka on kaultakulkupaikka ja jossa myös iltaisin liikkuu paljon väkeä, pidettiin välttämättömänä. Sähkölaitos ilmoitti, että Tähtitorninmäen valaistuslaitteet olivat loppuunkuluneet eikä niitä enää voinut kunnostamalla korjata, vaan koko valaistusverkko pitäisi uusia. Lamppujen puuttuminen johtui siitä, että ne oli tahallisesti rikottu. Uusia ei kuitenkaan kannattanut laittaa, koska kaapeliverkko ei kestäisi ko. rasitusta. Myöskin Esplanaadipuiston valaistuskaapelit olivat siinä määrin

loppuunkuluneet, että oli kyseenalaista, voitiinko valaistusta enää siellä ylläpitää. Teollisuuslaitosten lautakunta anoi näin ollen 6.7 milj. mk:n määrärahaa ko. tarkoitukseen ja valtuusto myönsikin¹⁾ mainitun summan Tähtitorninmäen ja Esplanaadipuiston valaistuksen uusimista varten.

Valaistuksen parantamista Oulunkylän asema-alueella koskeva aloite, ks. s. 96.

15. Muut asiat

Kansalaisoikeudet. Kaupunginvaltuusto antoi²⁾ kertomusvuonna lausuntonsa 49 anomuksesta, jotka koskivat Suomen kansalaisoikeuksien myöntämistä yhteensä 68 henkilölle. Anomuksista 13 koski kahtakymmentä ent. Venäjän kansalaista, 8 viittätoista Saksan kansalaista, 6 kahdeksaa Neuvostoliiton kansalaista, 4 neljää Puolan kansalaista, 2 kolmea Ruotsin kansalaista, 2 kolmea U.S.A:n kansalaista, 2 kolmea Itävallan kansalaista, 2 kahta Kanadan kansalaista, 2 kahta ent. Inkerin kansalaista, 2 kahta Viron knasalaista, 1 yhtä Norjan kansalaista, 1 yhtä Tanskan kansalaista, 1 yhtä Hollannin kansalaista, 1 yhtä Bulgarian kansalaista ja 2 kahta kansalaisuutta vailla olevaa.

Anniskeluoikeudet ja väkijuomamyymälät. Valtuusto päätti³⁾ antaa lääninhallitukselle puoltavan lausunnon Pienoisnäyttämön Ravintola Oy. -nimisen yhtiön anomuksesta saada A-kaavakkeen mukaiset anniskeluoikeudet sekä Munkki Oy. -nimisen ravintolayhtiön anomuksesta saada B1-kaavakkeen mukaiset anniskeluoikeudet valmistuviin huoneistoihinsa.

Sen sijaan valtuusto päätti⁴⁾ ilmoittaa vastustavansa anniskeluoikeuksien myöntämistä Malmille rakennettavaan taloon, Helsingintie 3:een sijoitettavalle uudelle ravintolalle.

Oy. Alkoholiliike Ab:n hallintoneuvostolle päätettiin⁵⁾ ilmoittaa, ettei valtuustolla ollut mitään sitä vastaan, että liikkeen alkoholimyymälä siirrettäisiin talosta Mäkelänkatu 4 a Inarintien 20:een korttelin n:o 546 tontille n:o 1 rakennettavaan taloon.

Samoin päätti⁶⁾ valtuusto ilmoittaa Oy. Alkoholiliike Ab:n hallintoneuvostolle annettavassa lausunnossa puoltavansa Svenska Handelshögskolans restaurang -nimiselle ravitsemisliikkeelle A-kaavakkeen mukaisia anniskeluoikeuksia 31. 5. 1955 päättyväksi anniskelukaudeksi niissä tilaisuuksissa käytettäväksi, joihin lääninhallitus kulloinkin tehdystä hakemuksesta oli myöntänyt ensi luokan ravintolaoikeudet.

Elinkeino-oikeudet. Pan-American World Airways Inc. Suomen osasto oli tehnyt anomuksen haarakonttorin perustamisesta Helsinkiin. Valtuusto päätti⁷⁾ ilmoittaa Uudemaan lääninhallitukselle annettavassa lausunnossaan, ettei sillä ollut mitään huomauttamista anomuksen hyväksymistä vastaan.

Valtuusto päätti⁸⁾ lääninhallitukselle annettavassa lausunnossaan puoltaa kahden ulkomaalaisen anomusta saada harjoittaa elinkeinoa kaupungissa; sen sijaan annettiin⁹⁾ kielteiset lausunnot kahdesta anomuksesta, jotka koskivat kansalaisluottamusta vailla olevan henkilön elinkeinonharjoittamislupaa.

Maistraatti oli pyytänyt lausuntoa Helsingin Pantti-Osakeyhtiön anomuksesta, että arviomies T. K. O. Blomberg hyväksyttäisiin yhtiön Albertinkadun varrella olevan sivuliikkeen vastuunalaiseksi hoitajaksi. Valtuusto ilmoitti¹⁰⁾, ettei sillä ollut mitään huomauttamista anomuksen hyväksymistä vastaan. Samoin annettiin¹¹⁾ puoltava lausunto anomuksesta, jolla Suomalainen Huutokauppa Oy. oli pyytänyt, että rouva L. S. Hinkkanen hyväksyttäisiin yhtiön kaupungissa harjoittaman huutokauppaliikkeen vastuunalaiseksi hoitajaksi.

Edelleen olivat liikemies I. Karvinen¹²⁾, taidekauppias K. A. Lausela¹³⁾ ja taidekauppias T. Vähäjärvi¹⁴⁾ anoneet oikeutta saada harjoittaa huutokaupantoimittajan ammatia. Valtuusto päätti maistraatille annettavassa lausunnossa ilmoittaa, ettei sillä ollut

¹⁾ Kvsto 19. 5. 426 §. — ²⁾ S:n 13. 1. 15 §, 24. 2. 159 §, 10. 3. 203 §, 31. 3. 238 §, 14. 4. 303 §, 5. 5. 345 §, 19. 5. 394 §, 2. 6. 445 §, 16. 6. 486 §, 25. 8. 614 §, 1. 9. 661 §, 15. 9. 733 §, 29. 9. 770 §, 20. 10. 809 §, 3. 11. 864 §, 17. 11. 920 §, 1. 12. 965 §, 15. 12. 1 018 §. — ³⁾ Kvsto 19. 4. 318 §. — ⁴⁾ S:n 27. 1. 56 §. — ⁵⁾ S:n 24. 2. 171 §. — ⁶⁾ S:n 3. 11. 888 §. — ⁷⁾ S:n 24. 2. 158 §. — ⁸⁾ S:n 29. 9. 767 §, 20. 10. 807 §. — ⁹⁾ S:n 25. 8. 613 §, 15. 12. 1 017 §. — ¹⁰⁾ S:n 29. 9. 768 §. — ¹¹⁾ S:n 29. 9. 769 §. — ¹²⁾ S:n 19. 5. 393 §. — ¹³⁾ S:n 14. 4.302 §. — ¹⁴⁾ S:n 5. 5. 344 §.